

1. BÖLÜM

Özel Yetenekli Öğrencilerin Bilimsel Konularla İlgili Haberlere İlişkin Argümantasyon Düzeyleri ve Kullanmaya Yatkın Oldukları Safsatalar

---

Çiğdem AKKANAT

Öz

Post truth çağda bilimsel gerçeklikten uzaklaşıp, bilimsel bilgilerin kabulünün sınırlı bir kitleyle kısıtlandığı görülmektedir. Bilim eğitiminin rolünün gitgide önem kazandığı bu çağda, toplumun gelecek vizyonu açısından eğitimleri önem arz eden özel yetenekli çocukların iyi birer düşünür olarak yetiştirilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda öğrencilerin argümantasyon sürecine aşina olmaları beklenmektedir. Bu araştırmanın amacı özel yetenekli öğrencilerin bilimsel konularla ilgili medya haberlerine ilişkin argümantasyon düzeylerini ve bu esnada kullanmaya yatkın oldukları informal safsataları belirlemektir. Durum çalışması yöntemine başvurulmuş araştırmada, amaçlı örnekleme yöntemlerinden kriter örnekleme ile belirlenen 14 özel yetenekli öğrenci ile çalışılmıştır. Öğrencilere haber metinleri 8 ders saatini içeren süreçte verilerek, haber metninin doğruluğuna ilişkin argümanlarını yazmaları istenmiştir. Oluşturulan argümanlar Erduran vd. (2004) tarafından geliştirilen rubriğe göre analiz edilmiştir. Argümanların analizinde içerik analizinden yararlanılmıştır. Araştırmada özel yetenekli öğrencilerin argüman düzeyinin orta seviyeyi geçemediği ve beşinci düzeye erişen öğrenci bulunmadığı belirlenmiştir. Öğrencilerin yaygın biçimde kullandıkları informal safsataların; otoriteye başvurma, doğaya başvurma, korkuluk ve yaygın davranışa başvurma safsataları olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Argümantasyon, bilim haberleri, dezenformasyon, özel yetenekliler, safsatalar

Kaynakça

Akbaş, M., & Çetin, P. S. (2018). The Investigation Of Gifted Students' Argumentation Level And Informal Reasoning Related To Socioscientific Issues. *Necatibey Faculty of Education Electronic Journal of Science & Mathematics Education*, 12(1),339-360.

Akbayrak, K., & Namdar, B. (2019). An argumentation activity for third-grade students: objects in the plates. *Science Activities*, 56(1), 1-10.

Akin, E. Z., Evren Yapicioglu, A., Durmus, Y., & Düzgünoglu, H. (2021). Gifted Students' Decisions and Justifications on a Socio-Scientific Dilemma Related to the COVID-19 Pandemic. *International Journal of Curriculum and Instruction*, 13(3), 2635-2659.

Al-Ajmi, B., & Ambusaidi, A. (2022). The Level of Scientific Argumentation Skills in Chemistry Subject among Grade 11 th Students: The Role of Logical Thinking. *Science Education International*, 33(1), 66-74.

Atatlı, A. (2001). *Safsata kılavuzu*. Boyut Yayınevi

Allchin, D., & Zemplén, G. Á. (2020). Finding the place of argumentation in science education: Epistemics and Whole Science. *Science Education*, 104(5), 907-933.

Aydın, A. F. (2020). Post-truth dönemde sosyal medyada dezenformasyon: Covid-19 (yeni koronavirüs) pandemi süreci. *Asya Studies*, 4(12), 76-90.

Beyter, T. (2021). *Mantık ve Yaygın Safsatalar*. Öncül Analitik Felsefe <https://onculanalitikfelsefe.com/mantik-ve-yaygin-safsatalar-taner-beyter/> sitesinden 25.06.2022 tarihinde erişilmiştir.

Bissonnette, M., Chastenay, P., & Francoeur, C. (2021). Exploring adolescents' critical thinking aptitudes when reading about science in the news. *Journal of Media Literacy Education*, 13(1), 1-13.

Spielthener, G. (2010). A logical analysis of slippery slope arguments. *Health Care Analysis*, 18(2), 148-163.

Sterling, G. (2018). Middle Ground. *Bad Arguments: 100 of the Most Important Fallacies in Western Philosophy*, 367-368.

Sterrett, D., Malato, D., Benz, J., Kantor, L., Tompson, T., Rosenstiel, T., ... & Loker, K. (2019). Who shared it?: Deciding what news to trust on social media. *Digital journalism*, 7(6), 783-801.

Şahin, M., & Öztekin, H. (2020). Medyanın Bilimle İmtihanı: Türkiye'de Gazetelerde Yer Alan Bilim Haberleri Üzerine Bir İnceleme. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, (33),178-197.

Tirri, K., & Pehkonen, L. (2002). The Moral Reasoning and

Scientific Argumentation of Gifted Adolescents. *Journal of Secondary Gifted Education*, 13(3), 120–129. doi:10.4219/jsge-2002-374.

Toulmin, S., Rieke, R. D., & Janik, A. (1984). *An introduction to reasoning (Second Edition)*. Macmillan

Tüzün, Ü. N., & Tüysüz, M. (2019). Mobil argümantasyon ile özel yetenekli bireylere adli bilimler öğretimi. *Bilim Armonisi*, 2(2), 25-34.

Van Vleet, J. E. (2021). *Informal logical fallacies: A brief guide*.

Hamilton Books.

Walton, D. N. (1992). Which of the Fallacies are Fallacies of Relevance?. *Argumentation*, 6(2), 237-250.

Walton, D. (2010). Why fallacies appear to be better arguments than they are. *Informal logic*, 30(2), 159-184.

Watson, J. C., & Arp, R. (2015). *Critical thinking: An introduction to reasoning well (2nd Edition)*. Bloomsbury Publishing.

Weinstock, M., Neuman, Y., & Tabak, I. (2004). Missing the point or missing the norms? Epistemological norms as predictors of students' ability to identify fallacious arguments. *Contemporary Educational Psychology*, 29(1), 77-94.

Yardımcı, A. B. (2019). Bilim ve sözde bilim: Bilimsel topluluğun doğasının belirlenmesi ve sözde bilimin ayırt edilmesine yönelik sosyal bir ölçüt. *Kaygı. Uludağ Üniversitesi Fen- Edebiyat Fakültesi Felsefe Dergisi*, 18(2), 567-588.

*Özel Yetenekli Öğrencilerin Bilimsel Konularla İlgili Haberlere İlişkin
Argümantasyon Düzeyleri ve Kullanmaya Yatkın Oldukları Safsatalar*
